

PUBLICATIONS OF THE ISRAEL ACADEMY
OF SCIENCES AND HUMANITIES
SECTION OF HUMANITIES

YIDDISH BIBLICAL PLAYS

1697-1750

Edited from Manuscripts and Printed Versions

with an Introduction by

CHONE SHMERUK

JERUSALEM 1979

CONTENTS

PREFACE

INTRODUCTION

- Chapter One: The Jewish Text of 'The Prophet Jonah' and the Question of Relationships Between the Yiddish and Christian Biblical Plays* 13
Chapter Two: The Emergence of the Yiddish Biblical Drama 20
Chapter Three: The Comic Figure and Features of the Language and Style of the Yiddish Biblical Play 45
Chapter Four: The Staging and Performance of the Yiddish Biblical Play 73

APPENDICES

- Appendix 1: The Beginnings of the Purim Play and Its Sixteenth-Century Remnants* 103
Appendix 2: Yiddish Long Poems on the Book of Esther to the Eighteenth Century 131
Appendix 3: Yiddish Biblical Plays from the Second Half of the Eighteenth Century 137
Bibliography and Abbreviations 150

YIDDISH BIBLICAL PLAYS

- 1 איין שיין פורים שפיל ('A Nice Purim Play') 155
2 אחשוורוש-שפיל ('Ahasuerus Play') 211
Comparison Between the Texts of Plays 1 and 2 253
3 דאש שפיל פון מרדכי און' אסתר ('The Play of Mordecai and Esther') 261
4 אחשוורוש שפיל גלייך איינר אפרא ('Ahasuerus Play Like an Opera') 329
5 אקטא אסתר עם אחשוורוש ('Acta Esther and Ahasuerus') 405
On the Illustrations in the 1720 Prague Edition of *Acta* 521
6 מכירות יוסף ('The Selling of Joseph') 533
7 דוד אונט גליות הפלשתי ('David and Goliath the Philistine') 623
8 משה רבינו בשרייבונג ('The Play of Moses Our Teacher') 695

א. איין שיין פורים שפיל

אחשורוש-שפיל א' (אש"א)
כתב-יד משנת 1697

טקסט זה והטקסט המקביל המתפרסם להלן (מס' ב') הם הטקסטים הקדומים ביותר של מחזות בידיש שהגיעו לידנו בנושא מגילת אסתר (וראה להלן, עמ' 253 ואילך, ההקבלה בין אש"א ובין אש"ב).

הטקסט שלפנינו, שנמצא בעובונו של יוהאן כריסטוף ואגנזייל, שמור עתה בספרייה העירונית של לייפציג; סימונו Nr. 35. בשער המחזה צוין בכתב-ידו של המעתיק, כי המחזה שייך 'להאלוף התורני מו' מהרר יוחנן נקרא בפי כל אדם ראקטור וואגין זייל' (וראה הפאקסימילה בעמ' 158), וכי הועתק במקום מושבו של ואגנזייל באלטדורף בשנת התנ"ז 'לבריאת עולם', היא שנת 1697 'ללידת ישוע'. מסתבר אפוא, כי המחזה נרשם או הועתק במיוחד בשביל ואגנזייל. ואגנזייל, שגילה עניין רב ביהודים, בתורתם ובתרבותם, ובייחוד בידיש ובספרותה, הוציא בשנת 1699 בקניגסברג את הספר *Belehrung der Jüdisch-Teutschen* שבו כלול מבחר נרחב למדי של טקסטים בידיש. מותר להניח, כי ה'פורים-שפיל', שהועתק שנתיים לפני הופעתו של ספר זה, נועד להידפס בו אף הוא, אלא שוואגנזייל פסל אותו בשל ניבול-הפה הרב שבו.

האדם שרשם את הטקסט בשביל ואגנזייל, היהודי המומר 'יהן קריסטיאן יאקוב לעבר משה כהן' * מקראקא, לא פירש אם העתיק את הטקסט מנוסח כתוב. לפיכך גם ייתכן, כי רשם מזכרונו, וכי מוצא המחזה אף הוא מקראקא שבפולין. אפשרות אחרת היא, שרשם את המחזה מפי יהודי או יהודים שהציגוהו וזכרו אותו בעל-פה. ההבדלים שבין הטקסט שלפנינו ובין זה של הטקסט הבא (מס' ב') מרמזים, כי המחזה היה נפוץ במסורת שבעל-פה, וכי עברו עליו הגלגולים האופייניים למסורת מסוג זה. עם זאת אין בסיס מוצק להכרעה בין שלוש האפשרויות שהועלו כאן.

הטקסט כתוב ב-26 עמודים, שמוספרו בספרות. בצד מספור זה נותרו גם שרידי מספור של דפים באותיות עבריות (א—ד, ו—ז), המתחיל בטקסט עצמו, בלי להביא בחשבון את עמוד השער ואת ההקדמה העברית. בגוף כתב-היד עצמו — לפני שורות 212, 1049 ו-1329 — יש הפניות לקטעים מלפני-כן שיש לחזור עליהם במהלך המחזה, ומאחר שהפניות אלו מכוונות למספור באותיות עבריות, הובא כאן מספור זה במקביל למספור בספרות.

* או אולי 'כץ'. קשה לפענח תיבה זו. וויינריב, שהיה הראשון שתיאר במדויק ובפרוטרוט את כתב-היד הזה, קורא 'כץ' (עמ' 417) ומביא מראי-מקומות לתיאורים הבלתי-מדויקים של קודמיו. וויינריב מעלה את הסברה (עמ' 418), כי המעתיק זהה עם המומר Christian Katz, שהיה מעורב בעלילה נגד היהודים בפרוסיה בשנת 1702. אולם קריסטיאן כץ התנצר רק בשנת 1702; וראה עליו: ע' שוחט, עם חילופי תקופות, ירושלים 1960, עמ' 179.

בכתב־היד יש שפע של ראשי־תיבות וקיצורים, בעיקר בשמות המדברים. כולם ניתנו כאן במלואם, בלי שצוין הדבר בהערות. ואלה הקיצורים וראשי־התיבות המקובלים בכתב־היד: מ, מר = מרדכי; מ, מ' = משורר; מ' = משוררים; המ = המן; הת = התוך; אח"כ = אחר־כך; מ"ש = מי שענת; ה"י = הוא יעננו; ע"כ = עד כאן. בכמה מקומות חסר ציון שמו של המדבר, ולכן נוספו שמות אלה בין סוגריים מזווים.

הטקסט מודפס כאן לפי טורות מתחרזות, חוץ מן הקטעים שאינם מתחרזים, בניגוד לכתב־היד, שבו נכתב הטקסט כולו ברציפות, בלי לשים לב לחריזה, לסוף דיבור וכו' (וראה הפאקסימילה בעמ' 179). שמות המדברים והוראות־הבימוי נכתבו בו באותיות מרובעות, ואילו הטקסט עצמו — בכתב רהוט. הוראות־הבימוי נדפסו כאן באותיות קטנות. בכתב־היד יש ספק פסיק ספק קו אלכסון בסופי חרוזים, ולעתים גם באמצע חרוז. כאן הוחלף סימן־פיסוק זה בנקודה. נקודה הוצבה כאן הן באמצע השורה כאשר מופיע סימן־פיסוק הנזכר בטקסט הן בסוף השורה גם כאשר אין סימן כזה במקור. בסוף כל דיבור וסטרופה נדפסו נקודתיים, כנהוג בדפוסים מתוקנים ביידיש מן התקופה ההיא, לרבות העתקת 'אחשוורוש־שפיל' ב' (מס' ב' שלהלן) בספרו של שודט.

השער

קרובץ

זה השער לה' *
צדיקים יבאו בו

נכתב בשנת חמשת אלפים וארבע מאות וחמשים ושבעה לבריאת
עולם למנין שאנו מונין כאן באלטארף המפוארה
ובשנת אלף ושש מאות ותשעים ושבעה ללידת ישוע הבן
משיח ה' *

כל השערים ננעלו חוץ משערי דמעה להיות לי לעד ולזיכרון לדורי
דורות חתמתי את שמי הטרוד במלאכ' שמי' יהן קריסטיאן יאקוב לעבר משה
כהן מקראקא ושינוי השם משנה מול ואין מול לישראל
הפותח את השער אל דופקים בתשובה שייך להאלוף התורני מו' מהרר
יוחנן נקרא בפי כל אדם ראקטור וואגין זייל מגירן בערג כתבתי לכבודו

אין שין נייא שפיל פאר גשטעלט. וויא עש איז צו גאנגין אין דער וועלט.
היפש אין ריימן. גזעצט צו איין דאמין (!). וויא עש איז צו גאנגין אין אחשוורוש
צייטן. דאש מאן האט גהערט אויף אלי זייטן. וויא עש איז דען המן אויש
גיגאנגין. אז ער איזט ווארדן גהאנגין. ווייל ער האט ווידר דיא יודן וואש ביזש
פאר גנומין. דרום איזט ער זעלבר אן גאלגין גיקומין. ווייל ער האט זיך גפירט
אין גרושר פראכט. דרום איזט אין גיווארין דער גלגין רעכט. דיזש גלייכן
עקסעמפל זאל איין יעדר מן שואן. אונ' זאל אויף קיין מענשין בוואן. וונדריין
זאל האבין אויף גאט דען הערן ** זיין פר טרוואן. אונ פון גאט נישט פר צאגין.
דרויף וועלין מיר אמן זאגן: |

לשחוק אמרתי מהולל ובפרט כי הכא שמצות עשה שזמן גרמא הוא לשמוח
בפורים ויבאו וישחקו לפנינו הנערים. זקנים ובהורים ואידי דאמרי רבנן
כל המועדים יהיו בטלים חוץ מחנוכה ופורי' ומצות לבסומי' עד דלא ידע
בין אסתר ומרדכי ברוכים וזרש והמן ארורים לכן לבלתי יהא אות זה נעדרת
כתבתי זאת למשמרת לדורי דורות לספר את הנס הזה בשפתי ברורות. ומיין
שכורת ונכנס יין יצא הסוד לספר תפארת והוד בזה המועד לעולם ועד אמן: |

עמ' 2

* במקור בא כאן השם המפורש
** במקור העריין האבין

נכתב בשנת חמשת אלפים
והרבע מאות וחמשים
ושבעה לבריאת עולם
למנין שאנו מונין
כאן באלטארה
המפלאה
זה השער ליהוד
עדיקים יבאו בו
קרובץ

השער של אחשוורוש-שפיל א'

כ"י הספרייה העירונית של לייפציג Nr. 35

עמ' 3
א ע"א

איין שיין פורי' שפיל

(סופר)

גליק צו גליק צו.

עש מאג זיין היר אבר ערגנט אנדרשטוואו.

היר ביא היר ביא.

איר ערליכה הערין ווערט שויאן וואש גיט.

גיט אונט מער.

וויא איין קונג ווערט קומין איין הער.

קיניג אחשוורש איזט ער גנט.

הונדרט אונ זיבן אונ צוואנציג לענדער האט ער אין זייגער גנט.

דיא לענדער אונ דיא שטראסין.

דאש איזט איין (!) ציל אן מאסין.

דו ער דיא לענדער האט טון בצווינגן.

דאש ווייט איין יעדער מאן דער פון צו זאגין אונ' צו זינגן.

אויך המן אונ' מרדכי דיא צווייא.

ווער האבין מיט גנדר איין רמור אונ' גרוש גשרייא.

דרום אויך רוימט אוש רוימט אוש.

אונ' ווערפט דיא שטיב צום פענצטר גוויש.

דיא טיש אויף דיא בענק.

דיא ביכר אויף דיא שענק.

דיא הון אונטיר דען האן.

דאש ווייב אונטיר אירן מאן.

דיא מייד אונטיר דען קנעכט.

אלו דען גישיהט איר רעכט.

אויך איזט דאש קיין ער אונ קיין רעפודאציאן.

דו מאן דען קינג לעזט לבג דרוישן שטאן.

אונ' גוט ווענדיג שנאל לאזין הריין גאן.

דרום אויך הריין הריין.

אלי דיא דרושין זיין :

עד כאן הסופר

המן

אוסטראגא אוסטראגא.

אלי יודי בי באגא.

אלי יודע גאס. 30

אלעסטר המן אמש.

הער בטער המן בין איך גננט.

אין אלי ביברייא בין איך גאר וואל בקאנט.

שרייבר מיר וועלין זינגן טישען טענר אונ באס.

דיא שטובין זאל קלינגן גלייך פאם איין הול פֿאס : 35

סופר עוגה ואומר

המן טישען טענר באס וועלין מיר זינגן.

אז אלי בעקין ווערדן קלינגן :

עד כאן סופר

המן

איין גליק זעליגן אבנט זאל אייך גאט געבין.

אונ איין גליק זעליג יאר דער נעבין.

איך וויל אייך זאגן מיין בגער. 40

וואש אורזאך הלבין איך בין קומין איין הער.

דען דיא בליץ בשניטנה העבריער.

קען איך גאר נישט לידן.

אירן הלבין מוז איך דיא וועלט מיידן.

דער בעשט פון אין איזט ווערט. 45

צו ריכטן מיט דעם בלושין שווערט.

דאר ביא ווער איך גאר וואל בפידנט.

דרום לאז דער קינג הריין גין גשווינט.

הריין הריין.

אלי דיא דרוישן זיין : 50

עד כאן המן

התוך

באנוס דיעש איר הערין אלי צו גלייך.

ער מאג זיין ארם אדר רייך.

גרוש אונט קליין.

אויך אלי גמיינ.

איך וויל מיינה הערין זאגן מיין בגער. 55

נאך וואש איך בין קומין איין הער.

התוך בין איך גננט.

בייא דען קינג אחשורש בין איך גאר וואל בקאנט.

דרום אויך אויף זייט.

אויף זייט איר ליבן לייט. 60

הריין הריין.

אלי דיא דרוישן זיין :

עד כאן התוך |

משוררים 4 עמ' 4

מיר טרעטין הריין. א ע"ב

גאר היפש אונט גאר פיין.

מיר וועלין ביא דען אידלן קינג אונט קינגן דינר זיין : 65

המלך בא וסופר אומר

אידלר הוך גיבארניר קינג מיין.

אין [דער] גנצין וועלט קאן זיין גלייכן נישט זיין.

מיר האבין אין איין שטול גשטעלט.

ער זעצי זיך וואו עש אין גיפעלט.

ער טרעט נור ווייטער הריין. 70

אלהיר שטיט הינר אונט פיש אויך שפאנישה וויין.

וויין אונט פיש.

שטיט ניקש אויף דען טיש :

שיר כולם

ער זייא וויל קומין הוך גיבארניר קינג מיין.

אין דער גאנצין וועלט איזט זיין (גלייכן) נישט זוא פיין. 75

היא הער זעצט אייך.

אויף דען שטול דאש קינגרייך.

אין דער גאנצין וועלט פינדט מאן נישט גלייך :

מלך

גאט גריס אייך איר הערין פרויאן אונט מאנין.

59 במקור פעמיים אויף

67 השחזור לפי אש"ב 65

75 התוספת על-פי שורות 67, 78, וכן אש"ב 58

77 ד א ש | אולי צריך לקרוא ד ע ש

- 80 אונד אל דיא היר זינד ביא זאמן.
גרוש אונט קליין.
אונד אלי גמין.
ארם אונט רייך.
אלי צו גלייך.
- 85 איך וויל אייך זאגין מיין בער.
וואו צו איך בין קומין אלהער.
קינג אחשוורוש בין איך גינגט.
הונדערט אונד זיבן אונד צוואנציג לענדער האב איך אין מיינער הנט.
דאש איך דיזה לענדער האב טון בצווינגן.
- 90 דאפון ווייט דאך איין יעדר צו זאגין אונד צו זינגן.
איך האב אויך איין מאל צייט גימאכט אויף גרוש אונט קליין.
אונט אלי גמין.
העברייער זיין אויך דא זעלבשט גזעשין.
פון אונדזרין שפייז האבין זיא ניכט וואלין עשין.
- 95 אבר דאך האבין זיא גטרונקן דען וויין.
דא דו(ר)ך האבין זיא זיך גישפט ביטרה פיין.
וויא איך מיך אבר לוסטירטע אין דען וויין.
בפאל איך מען זאלט ברענגין דיא קינגן נקט הריין.
דוא זיא האט אנט באטין שפעטשע ווארט.
- 100 ווא בלד בפאל איך זיא זאלט ווערין דער מארט.
דרום אויך דוא גטרייא דיןר ממוכן.
איך שאף דיר דוא זאלשט מיר איין היפשה יונג פֿר זוכין.
דיא פיל היפשה אונד בעשר אלז ושתי וואר.
פון אידלן גשלעכט גאנץ אונד גאר.
- 105 ווערט זיא מיר זיין עבין.
דיא קרון פון מיין הייבט וויל איך איר געבין.
ווערט זיא מיר וואל גיפאלין.
פֿר וואר איך וויל זיא ערין אונטיר דעגן יונג פרויאן אליין :
- עד כאן מלך
- המן
- שרייבר דא האשטו דאש פאטשיר פון דאש קינגש זיין הנט.
צו פאטשירן אין אלי לאנט.
- 110 דוא זאלשט אויך וואקיר אויש שרייאן אונט אויש רופין.
- 96 במקור דוד
- מען זאל דען קינג איין היפשה יונג פֿאר זוכין.
דיא פיל היפשה אונט בעשר אלז וושתי וואר.
פון אידלן גשלעכט גאנץ אונט גאר.
ווערט זיא אים זיין עבין.
- 115 דיא קרון פון זיין הייבט וועט ער איר געבין.
ווירט | זיא אים וואל גיפאלין.
פֿר וואר ער ווירט זיא ערין אונטיר דען יונג פֿרין אליין :
- עמ' 5
ב ע"א
- עד כאן המן
- ואחר כך סופר מכרין
- פריד צו אייך איר הערין פערשטן אונד גראבין פרס ומדי.
- עש זיין קריסט אבר יהודי.
- 120 דא האב איך דאש פאטשיר פון דאש קינגש זיין הנט.
צו פאטשירן אין אלי לנד.
אונט אויש שרייאן אונד אויש רופין.
מען זאל דען קינג איין היפשה יונג פֿר זוכין.
- 125 פיל היפשה אונד בעשר אלז ושתי וואר.
פון אידלן גשלעכט גנץ אונט גאר.
ווערט זיא אין זיין עבין.
דיא קרון פון זיין הייבט ווערט ער איר געבן.
ווירט זיא אים וואל גיפאלין.
- 130 ערין וויר(ט) ער זיא אונטיר דען הערן אליין :
- עד כאן הסופר
- המן בא
- אליר הוך גיבארניר קינג.
- לעבין זאלט איר אימר אונד אביג.
- איך האב הערין אויש שרייאן אונד אויש רופין.
- מען זאל דען קינג איין היפשה יונג פֿאר זוכין.
- ווייל איך האב אבר דיזש פֿר גומין.
- 135 בין איך מיט ער לויבנש צום קינג הריין גיקומין.
אונד וויל אין איין יונג פֿר אויש זוכין.
דיא אין ניט ווירט שעלטן נאך פלוכין.
זונדריין זיא ווירט טאן זיין ווילן ביא טאג אונד ביא נכט.
- 121 אולי צריך לקרוא דעש קינגש
130 במקור וויר

140 גלייך וויא עש דער קינג גערין מאכט :

מלך

המן דוא זאלשט אין מיין דינשטן פר בלייבן.

ווען דוא ווירשט דיוה זאך טרייבן.

ווירשט דך אבר וואל פֿיר זעהן.

אויף דאש בעשטי דו עש קאן גישעהן :

המן הולך לחוץ וחוזר ובא

ואומ' המן

145 אליר הוך גיבארניר קינג.

אין דיון זיין דינשטן בין איך גיוועזין גאר פלייסג אונ' בגירג.

איך בין גלאפין טאג אונ' נכט.

ביז איך האב איינה צו וועגן גיבראכט.

מיט אירן נאמין הייסט זיא וואל אסתר.

150 אבר זיא וויל נכט זאגין ווער דא איזט איר ברודר אדר איר שוועסטער.

דער צו נאמן איזט הדסה דאש איזט אלז וויא איין סאלבין בלאט טוט זיא

שמעקן.

פֿר קיין אנדרין מענשין טוט זיא איר גיזיכט אויף דעקין.

היין גיגן פר דען קינג וויר(ט) זיא זיך וואל אנט פלעקין.

היר דארט וואו עש אין ווערט וואל שמעקין :

עד כאן המן

עומד מרדכי על הפתח ועונה

מרדכי

155 יא יא איך וועלט אויך גערין דראן לעקין :

וחוזר ואומר להתוך בתוך הפתח

מרדכי

פריעה פריעה צוועלף אונ' נייציג פריעות. איבר דען שניידר איבר דען קעסיל

פליקר. איבר דען שטרימפֿ שטריקר. איבר דען העבנר. איבר דען מויארר.

האבין מיין פרויא מיין איך דיא טיר דאש לאך צו ענג גימאכט וויא קום הריין

פורת משה אין דער מייד מיין איך אין דיא טיר. גיא איך זוא ריין ער איזט מיר

160 צו קארץ אבגשניטן גיא איך דאן זוא ריין ער איזט מיר צו שמאק שמאק זאל

איך זאגן שמאל. פומפיר לגפן וויא קום איך דען הריין :

התוך

מרדכי אלטר נר דיא נאז נאך :

מרדכי

עמ' 6 וואו וואונט דען דיא נאז גיא הער לאז דך | איין ווינג אן זייכן (זייפן ?).

ב ע"ב וואו בישטו התך.

165 למח נקרא שמו התך.

דר און[ר] זאך איין גאנצי וואך.

אונ לעק מיך אין ארש לאך :

ובא לפתח ואומ'

גוט פורים נישט קליין פורי' נור גרוש פורים לשנה טובה תכתבו איין שטינקדיגער

בראטין גנב וואו וואנט דער קלב זאל איך זאגין דער מלך :

עונה התוך

170 אויף דען טיש :

מרדכי

דוא זאלשט נישט זיין פריש :

התוך

אויף דער בגד :

(מרדכי)

דוא זאלשט ווערין צום טוט קרנק :

התוך

אלטר נאר ער האט קיא פֿאל :

מרדכי

175 זאג מיר דאך וועלכיש איזט דער מלך :

התוך

דאש איזט דער מלך :

מרדכי

נא איזט דאש דער מלך מוז דאש דער קנעכט זיין. נא זיין מוח(ל) אב ציא מיר

מיין שטיבל אויש :

התוך

נר דאש איזט דער מלך :

מרדכי

180 מלך דיר דען שילק מיר דען אפפיל.

דיר דען ציפל צאפיל.

דוא ווערשט האבין אין בעט מיט דער מלכה איין גרוש גראפל :

מרדכי

מלך לעבין איך האב גיהערט אויש רופין.

מען זאל דיר איין היפשה יונגה פֿור מיין איך איין יונגה הור אדר זאל איך זאגין יונגפֿר זוכין.

185 איך אבר האב נישט גראוט טאג אונ' נכט.

אונט האבין איין זויכרש מיידלה גימאכט.

זאל איך זאגין גיאכט.

קאנשט וואל דענקין ווען עש וואש היפש ווער זוא וואלטי איכש פר מיר בהלטין.

איך וויל זיא אבר נישט פיל לויבן.

190 זיא איזט פויל פון אונטין ביז אובין.

בראש.

האט זיא איין גשטלט גלייך איין פֿראש.

איין באז.

אלז איין האז.

195 איין מויל.

אלז איין גויל.

איין שטערן.

אלז דאש הינטר גשטעל פון איין בערן.

אריין.

200 אלז איינה איזל הינטן אונט פֿאריין.

איין פֿאר דיטן.

ווער דא וויל קאן זיא נישטן.

מלך אלז וואלשטו לעבין.

דוא מושט מיר שדכנות געלט געבין.

205 דוא ווערשט דאך קליינה פרייד אן מיר דער לעבין :

מלך

המן אונט מרדכי גיט מיט נגדר שפצירן.

אונ' ברענגט מיר דיא היפשה יונגפֿר צו פירן :

מרדכי

גשווינט אי אים דער חשק פר גיט ווארט איך גנבים איך האב דען קינג
איין גרוש גהיימנש צו זאגין :

וצועק באוון המלך

210 זיא ווערט זיך הינטר זיך ביטאן.

דוא ווירשט נישט קענין גרייפן דראן :

ומנגנין בביאת המלכה כמו למלך לעיל דף א ע"ב והתוך והמן מעמידין את המלכה
לפני מלך

והמן אומר

אליר אידל הוך גיבארניר קינג דיא יונג פר טוא איך פר אין שטעלין.

אוב זיא ווירט אין וואל גיפעלין :

מלך

דיא יונג פר איזט מיר עבין.

215 דיא קרון פון מיין הייבט וויל איך איר געבין.

זיא טוט מיר גאר וואל גפלין.

פר וואר איך וויל זיא ערין אונטיר דען יונגפרן אלן :

מלכה

אליר אידל הוך גיבארניר קינג איך בין נישט ווערט דער עהרין.

דז מיר דער קינג זאלט צו איין יונג פר ביגערין.

220 דען דער קינג איזט פון הוכין גשלעכט.

עמ' 7 איין ארמה ווייזן צו | נעמין איז נישט רעכט.

ג ע"א דרום בלייב דער הוך גיבארני קינג בייא זינר ערין.

אונ' מיר נישט צו איינר קינגן ביגערין :

מלך

פר וואר דיא יונגפר איזט מיר עבין.

225 דיא קרון פון מיין הייבט וויל איך איר געבין :

משוררים

איר זאשט אייך איר זאשט אייך.

אלי אידלה הוך גיבארני קינגן ריך.

אין דער גאנצה וועלט אין דער גאנצי וועלט פינדעט מאן אירר נישט גלייך :

ולוקחים כולם הכתר ומשימם על ראשה ומנגינים

מיר וועלין דיא קינגן בקרינן :

מרדכי

230 מיר וועלין דיא ארשל פישרן בקרינן :

(משוררים)

דער ליבה גאט זאל זיין בשינן :

מרדכי

מען זאל איבער איר וויינן :

משוררים

אסתר דיא קינגן איזט זיין גיגנט.

הונדרט אונ' זיבן אונ' צוואנציג לענדער האט זי אין אירה הנט :

מרדכי

ארשיל פישרן איזט זיין גיגנט.

235

הונדרט אונ' זיבן אונ' צוואנציג פלעדר ווישן האט זי אין איר הנט.

אונ' קערט אויש דאש גנצה לנד :

ומנגין

גלובט זיין גאט.

פריא אונ' שפאט.

240

דער אונש דיוה קינגן געבן האט.

ער וואלי איר פר לאנגין דאש לאנגי לעבין.

נאך דעם אז עש איזט עבן.

דאש וואלי ער יוא געבין.

אין אונזרין טאגין.

245

דרויף וואלין מיר אמן זאגין :

מלך

מרדכי דאש שענק איך דיר.

דוא זאלשט זיצן הינטר מיין פפורטין אונ' טיר.

אונ' זאלשט זוא וואל ריכטן ארם אז רייך.

אלי גלייך.

250

אויך זאלשטו אויש שפרעכין איסור וזהר.

אין דער גמרא מסכתת קרטין מיט זעקש אונ' דרייסיג בלעטיר :

מרדכי

איין גרושין דאנפף אונ' איין קורצין רוח.

אונ' איין לאנגין פלוק.

אונ' איין אלט פאר פעשטלענץ איין גמאכט אין איין שניפף טוך.

255

דאש שענק איך דיר פר איין ימר מרק.

זאל איך זאגין יאר מארק :

מלך

המן דאש שענק איך דיר.

דו זיך איין יעדר זאל נייגן אונ' בוקין פר דיר.

דא האשטו דאש פאטשיר פון מיינר הנט.

צו פאטשירן אין אלי לנד.

260

אונ' זאל וואקיר אונ' אויש רופין טאן.

דאש זיך פר המן זאל בוקן איין יעדר מאן.

ווער זיך אבר ניט ווערט נייגן אונ' בוקין.

דען זאל מאן איין שלאגין זיין שעלמשין רוקין :

עד כאן המלך להמן

המן

שרייבר דא האשטו דאש פאטשיר פון קינגש זיין הנט.

265

צו פאטשירן אין גנצין לאנד.

אויך אויש שרייאן אונט אויש רופין.

דו זיך איין יעדר זאל פר מיר נייגן אונ' בוקין.

ווער עש אבר ניט טוהט.

דען זאל מען איין שלאגין זיין שעלמשן רוקין :

270

סופר

פריד צו אייך.

איר הערן אונט פירשטן פרס ומדי.

עש זיין קריסט אדר יהודי.

אונט אויך אלי קינג רייך דער בייא.

היר האב איך דאש פאטשיר פון דעש קינגש זיין הנט.

275

צו פאטשירן אין אלי לאנד.

אונ' זאל וואקיר אויש שרייאן אונט אויש רופין טאן.

דאש זיך פר המן זאל בוקין יעדר מאן.

ווער זיך אבר ניט ווערט נייגן אונ' בוקין.

דען ווירט מאן איין שלאגין זיין שעלמין רוקין :]

280

המן זאגט צו דען דרומיל שלעגיר

עמ' 8

ג ע"ב

שלאג מיר דען מארש :

אונ' גיט דרייא מאל אונ' זאגט

בוקט אייך בוקט אייך :

המן

מרדכי דוא אלטיר נר בוק דייך :

מרדכי

איך שלאף :

המן

285 בוקט דין דוא אלטיר נר :

מרדכי

איך בין ניט צו הויז :

המן

בוק דין אלטיר נר זאג איך דיר :

מרדכי

דו דרפשט אזו ריין גין ניט בוקין.

דיא הינטר טיר שטיט שפער ווייט אפין :

המן

290 מרדכי ווערשטו דין ניט בוקין.

פר וואר איך שלאג דיר איין דיין שעלמשן רוקין :

מרדכי

אנויא אוניא וויא זאל איך מיד פר דיר בייגן אונט בוקין.

דוא האשט איין קרייץ אויף דיין רוקין.

הינטן מוזטו מיר גיין קוקין.

295 אונ אויך איזט ניט רעכט.

דו זיך דער הער זאל בוקין פיר זיין קנעכט.

דוא דיב גדענקשטו ניט אין דיינר נוט.

דוא דוא האשט דין צו מיר פר קויפט אום איין שטיק ברוט.

איך וועלט דיר גערין דען קויף בריף ווייזן.

300 ער שטעקט מיר אין אלטין טענדיל מארק אז איין אייזן.

ווילט דוא דין אבר במיאן.

קענשטו אין מיט דיא צעהן אויש דען הינטר לייב הרויש ציהן :

המן

מרדכי דא שווער איך דיר איין אייד.

דיא בליץ גארשטיגה ריד זאלין דיר ווערין לייד.

305 צו מיין אידלן קינג וויל איך זיין ברייט.

צעהן טויזנט צענטר זילבר וויל איך געבין.

פר דיין שעלמן לעבין :

מרדכי

זיך וויא ער זיך זוא גרוש מאכט האשטו דאש הערץ גיב מיר פר איין פפעניג
קליין געלט :

המן

310 ניכט אבר פר דיין אליין.

זונדרין פר אלי שעלמן יודן גמין :

אחר כך כורע ואומ' מסירה

אליר אידלר הוך גיבארניר הער אונט קינג.

זיין קינג רייך זאל ווערין אימר אונט איבג.

ער וואלי זיך בליבן לאשן צו אויף מערקין מיין זאג.

315 פר איר דורך לייכט האבין עש ניט גהערט זיין לעב טאג.

איין קליינה זאך וויל איך איר מייאשטעט פאר טראגין.

איבר איין דיב אונ' שעלמש פאלק וויל איך אייך קלאגין.

דאש זעלבגי פאלק איזט אין איין לנד שפט איבראל צו שטרייעט.

צו אלי שעלמרייא זיין זיא וואל ברייט :

מלך

320 ווער זיין זיא :

המן

יודן מושל בעשטיה בשניטנה העברייער זיין זיא גננט.

אין אלי בטריגרייא זיין זיא גאר וואל בקאנט.

ערשטליך אלי זיבן טאגין טוני זיא שבת מאכין.

אונ' טונין אונש אויש שפעטן אונ' אויש לאכין.

325 איין הלבין טאג.

בלייבן זיא אין דער סינגאג.

אונט בעטין אונט שרייאן.

גאט וואלי דען קינג אלש אום גליק פר לייאן.

אונ' ווען זיא דאש האבין פול בראכט.

330 לויפן זיא הרויש מיט גרושר מאכט.

אונ' טואין ניקש אנדרש אלש פרעסין אונט זויפן.

אבר אום געלט טואין זיא ניקש קויפן.

אונ' זאגין מורגין וועלין מיר שון איין פויארן דר לויפן.

אונ' לאזין דיא קריסטן איר פייאר שירן.

335 אונ' זאגין מיר דרפין עש ניט אן רירן.

314 ב ל י ב ן] הקריאה אינה ודאית

אויך ווען אינעם גלייך דער קינג טוט איין ארבייט אן ביטן.

זאגן זיא מיר מוזין אונזרין שבת היטן.

אבר אן זונטאג פריא טואין זיא אויף שטין.

אונ(ד) אויף דען מארק גין.

אונ' היין אונט (הר) ווידר לויפן. 340

אונ צו פרעסין איין קויפן.

בקומין זיא אבר איין פויארן.

דען טואין זיא גאר וואל אויף לויארן. |

אונ' זעהן דאש זיא זיין געלט קריגן.

אונ' טואין אין זער בטריגן. 345

אונ' ווען דער פויאר זעלט עטוואש מערקין.

טואין זיא זיך שטערקין.

אונ' שווערין איין יודש היידרניאש אייד.

דאש זיא אין ניט האבין בטרוגן מיט איין ראק אדר איין קלייד.

אויך טואין זיא זיך פון אונש מיידן. 350

מיט עשין אונ' טרינקן אדר קליידן.

אונ' זאגן דאש איזט שעטונ אונ' כלאים.

אויף דען קינג זאל קומין חולי מעים.

אונט אויך אלי פיר וואכין.

טואין זיא נייאן מאנטי מאכין. 355

אונ' אונש קריסטן אויש שפאטן אונ' אויש לאכין.

אונ' שטעלין זיך אין אליין עקין.

אונ' שפרינגן אלז וויא דיא בעקין.

אונ' זאגן ברוך יוצרך היידרניא.

ברוך קונד שעלמכייא : 360

מרדכי

דיין קאפף אויף דרייא :

(המן)

אם פרייא טאג טונגן דיא שעלמן פריא אויף שטין.

אונט טואין אויף דען מערק גין.

ערשטליך אבר טוט ער זיך מיט דען צעהן גיבאט אום ווינדן.

דערנאך זעהט ער דז ער מעכט איין קריסטן פיגדן. 365

גאר וואקיר טוט ער אים בשייסן.

339 במקור אונר

340 הר חסר במקור

ווען עש דער קריסט ער פארט מעכט ער צו רייסן.

דער נאך שווערט ער בייא דען צעהן גיבאט.

דש ער אין ניט בטרוגין האט.

דער נאך טואין זיא רום הער לויפן. 370

אונ' טואין פיש אויף דען שבת איין קויפן.

אויך קיין הון קיין גאנז איזט אינעם ניכט צו טיאר.

אויף דען אבנט שרייאן זיא גלייך וויא דיא אום גיהיאאר.

ויכולו השמים.

דער קינג זאל האבין ששה חלאים. 375

אויף ידים אונ רגליים.

הארץ וכל צבאם.

דער קינג זאל ווערין קרום אונט לאם.

אן מאנטאג אונ דאנרשטאג טואין זיא ווידרום פריא אויף שטין.

אונ' אין אירה סינגאגן גין. 380

אונ' נעמין איר צעהן גיבאט.

אונ' האבן אויש דען קינג איין גרוש גשפאט.

אויך ווען איינר פון אונש טוהט אירן וויין אן רירן.

אלזו בלד ווערדען זיא עש שפירן.

אלזו טואין זיא אים ניט גניסן. 385

אונ' דעם זעלבן אויף דער ערד אויש גיסן.

אונ' זאגן דער וויין איזט נסך.

המן זאל ווערין איין בכרה אויף פסח.

אבר ווען עש מעכט איין מוק דריין פלין.

דען טרינקן זיא אליין. 390

אונ' ווערפין דיא מוק הרויש.

דען וויין אבר טרינקן זיא אויש.

אונ' צו אכטאגין (!) טונגן זיא דיא מיידלך זאל איך זאגן דיא בובין דיא שווענץ

אב שניידן :

מרדכי

אידלר קינג וויא איין ליגנר איזט דאש זאבין דיא מיידלך שווענצליך : 395

המן

יא :

מרדכי

איך וויל עש בלד גיוואר ווערין, איך וויל זוכין :

והולך אצל הבתולות ומבקש

המן

גר דיא בובין טואין זיא בשניידן.

אז זיא טואין גרושי שמערצן ליידן.

400 אונ' זאגין דאש איזט איין צייכן.

דו דאש קינד ניט זאל פון גאט אב ווייכן.

ניכט דאש אליין.

אבר זונשטן שעלמן שטיק דיא אן אין זיין.

אלי זיבן טאג טונין זיא שבת מאכין.

405 אונ' בעטין גאט זאל זיין קינגרייך צור ברעכין.

וואש זיא דיא גנצי וואך טונין דיא קריסטן אב לויגנן אונ' אב שווערין.

דאש טונין זיא אס שבת פר צערין.

עמ' 10 אונ' ווען דער קינג זעלט פערנר נאך זוכין.
ד ע"ב וויא זיא אין שעלטן אונ' פלוצין.

410 אויך ווען דיא העבריישה יודן ווייבר ליגן אין דיא זעקש וואכין.

דא עשין זיא ביקש וואש איר ווייבר קאכין.

אונ' זאגין מיר דרפין איין נגדר ניט אן גרייפן.

אויך אויש קיין גלאז אדר בעכר מיט נגדר זויפן.

נאך אכט וואכין לויפן זיא אין דאש וואשיר עש מאג זיין נאך איי(ז) זוא קלט.

415 אונ' זאגין איך ווער מוזין בייא מיין מאן שלופין בלד.

אונ' זאגין איין הלבי שטונד קאלט איין גנצי נכט ווארים.

היינט ווער איך ליגן בייא מיין מאן אין ארם.

איין הור שטוישט דיא אנדרה אינש וושר.

אונ' זאגט גיא היין דוא בישט כשר.

420 על הטבילה.

איך ווינט דיין מאן זאל האבין איין גרוש מילה.

און ווען זיא אויש דען וואשיר קומט זאגט זיא יוא מיין ליבר מאן.

גרייף מיר דראן.

וויא עש איזט מיר זוא קלט.

425 דרום מאך עש בלד.

דוא האשט גנוג לג גיוורט.

איך ווייש דיין מילה איז שון הרט.

ווען זיא נון אין דאש בעט קומין.

טואין זיא מיט נגדר ברומין.

430 זאגט זיא יוא מיין ליבר גומפיל.

דוא האשט איין גרושין הומפיל.

414 במקור פעמיים נאך | אייזן במקור איין

דוא ווירשט מיר מאכין אין בויך איין גרוש גרומפיל.

אונ' רעדט אים אלזו איין.

ער זאל איר מאכין איין היפש קינדליין.

435 אונד אויך דער מרדכי דער דא זיצט אין טאר.

דער וויל מיד ניכט הערין גאנץ אונ' גאר.

איר מייאשטעט זיין גיבאט טואין זיא גנץ אונ' גאר ברעכין.

אויך אונזיר פייאר טאג פר שוועכין.

טוט זיא דער קיניג איין ארבייט אן ביטן.

440 זאגין זיא מיר מוזין אונזיר פייאר טאג היטן.

פיל מין.

דרפין מיר מיט קיין געלט אום גין.

ווען זיא אבר אימנט ברענגט פארדרין זיא נאך מין.

דען שבת שטעל איך וואל צו פאר.

445 אבר זיא מאכין עש אלזו דאש גנצי יאר.

דו דער קיניג האט קיין גוצין פון אינן אום איין האר.

דען ערשטן מאנייט היישט בייא אינן אפריל.

דא האבין זיא איין פייאר טאג היישט אושטרן דא בקין זיא קוכין.

דא טואין זיא דען קיניג שעלטן אונ' פלוצין.

450 אונ' זאגין אכט טאג עשין מיר קיין ברוט.

אויף דען קינג זאל קומין דער טוט.

דען ערשטין אבנט זויפן זיא פיר בעכיר וויין.

אונ' זאגין אויף דען קיניג זאל קומין דיא העלשה פייין.

אויך זאגין זיא דצך.

455 דער קינג זאל ווערין שוואך.

ע"ש

דער קינג זאל קריגן דען פרש.

באחב.

ער זאל ליגן אין דער טחב.

460 דען אנדרין מאניט מאייוש אויף העברייש אייר.

פירן זיא איר קעכט אונ' מיידן צו דער טיר.

אונ' זאגין זיא זאלין זיך נאך איין אנדרין הערין אום זעהן.

וויא זאל דען קינג גישעהן.

דען דריטן מאנייט האבין זיא פפינגשטן.

438 אויך אונזיר פייאר טאג | במקור נכתב בשורה שלפנייכן ולידו ציון

שיש להעביר ; הטקסט מופיע פעמיים

452 במקור פעמיים זויפן

- 465 אונ פלוכין אונש דען עלשטן אונ דען ינגשטן.
אויף העברייאש היישט ער שבועות.
אונ זאגין אויף דען קינג זאלין קומין דיא בועת. |
אונ זאגין אין דיון מאניט איז דער מאזיש גאנגין אויף דען בערג סני.
אונ גאט דער הער איזט קומין מיט איין גרוש גשריאי.
470 אונ' האט דיא צעהן גיבאט גיגעבין.
דער קינג זאל ניט לעבין.
דען פירדן מאניט יואלי האבין זיא איין פאסט טאג.
דיא לויפן זיא אויף איר עלטערין גראב.
אונ' וויינן אונ' שרייאן אונ' ברומין.
איר מעשיש (ז) זאל קומין.
475 דען פינפטן מאניט אגוסטין.
האבין זיא גאר קיין לושטין.
ביין טאג אין דיון מאניט זיצן זיא אויף דער ערד.
אונ' זאגין איר טעמפיל איזט ווארדין פר שטערט.
דער קינג זאל אום קומין דורך דען שווערט.
480 איטלכר קליינר יודן מושל האט איין שווערט אונ' איין ביקס.
צו שעלטין אונ' פלוכין זיין זיא גאר פיקס.
דען זעקשטן מאנהייט סעפטעמבר טונין זיא אויף דען הארין בלאזין.
גלייך זיא זעלטין יאגין הירשן אונ' האזין.
485 אונ זאגין וואש זיא האבין דאש גנצי יאר שאלקייט גטריבן.
ווירט זיא דאש מאל צו גוט אן גשריבן.
דען זיבנטן מאנהייט האבין זיא איר גיאי יאר.
פר פלוכין זיא דיא קריסטן גאנץ אונ גאר.
צעהן טאג אין דיון מאנהייט האבין זיא איין פאסט טאג.
490 דיא זיין זיא גאר טרעג אונט צאג.
דען טאג צו פאר טונין זיא אבר פריא אויף שטין.
אונ טואין אויף דען מארק גין.
דיא הינר אונט גענו טואין זיא אוועק פון מארק טראגין.
אונ' טונין דיא זעלבגי' אום אירה קעפף צו איין כפרה הרום שלאגין.
495 אויך ווען זיא דען זעלביגן טאג איין קריסטן פינדן.
פר וואר זיא טואין אים מיט שאלקייט אום ווינדן.
אונ' זאגין דא זאלשט מיין כפרה ווערין.
דיא מיט וויל איך דרך פר ערין.
איין גאנצין טאג טואין זיא פרעסין אונט זויפן.
500 צו אבנט טונין זיא אין דיא סינגאגין לויפן.

- איין גאנצי נאכט אונ' איין גאנצין טאג האבין זיא דיא זעלבשטן איין גשריאי.
אונ' איז דאך ניקש אלו אייטל בטריריאי.
אין פופצעהן טאג אין דיון מאנהייט טואין זיא איר לויבר היטן מאכין.
דו מען מוז דריבר לאכין.
505 אונ טואין אויף אירה בידן דיא דעכיר איין ברעכין.
עש מאג רעגנין אדר אויך שניאן בלייבן זיא דאך דרינגן זיצן.
דו זיא מעכטין פר קעלט שוויצן.
אויך נעמין זיא דען זעלבין טאג דען פארדיס אפפיל אונ' טייטל בלעטיר.
אונ שיתלן איבר אל אין אלין ערטיר.
510 אונ מאכין דיא ריבר איין זעגין.
אונ בעטין דיא קריסטן זאלין ניט לעבין. |
דען אכטין מאנהייט פאנגין זיא ווידרום אן אויף דאש גיאי אין
דיא פינף ביכר מאזיש צו לעזין.
אונ האבין איין גרוש וועזין.
דען גיטן מאנהייט נועמבר דיא האבין זיא גאנץ אכט טאג פיאר טאג.
515 דו דיא מעניר נאך ווייב ניקש ארבייטן מאג.
צו אבנט צינדן זיא אן פיל ליכטר.
צו גרענקין אן דיא אלטין גישיכטר.
אונ ווען אימנט קעם פר אירן הויז אונ' דיא זכין ווערין אים אום בקאנט.
מיינט ער דאש גאנץ הויז שטיט אין ברנד.
520 אין דען צעהנטן מאנהייט האבין זיא ווידר איין טאג איין טרויאר אונ פאשטין.
אונ בעטין דער קינג זאל ניט רואין נאך רסטין.
אונ זאגין אן דיון טאג האבין איר עלטערין דיא פאשט אין אנדרין לענדערין.
גייערט.
דו ירוולם איזט ווארדין פר שטערט.
דען איילפטן מאנהייט וועלכיר גינענט ווירט שבת.
525 דיא מאכין זיא זיך לושטיג אונ' עשין זיך גאר זאט.
אונ' טאנצין אונט שפרינגן.
אונ' בעטין עש זאל דען קינג איבל גלינגן.
אין סומא דאש גאנצי יאר דורך טואין זיא ניקש אנדרש אלו עשין אונ
טרינקן אונט ליגן.
אונ' טואין אונש קריסטן בטרינגן.
530 איר ביזה ווערק קען איך ניט גנוג פאן שטעלין אונ' פאר טראגין.
זיא זיין ניקש בעשרש ווערט מען זאלטי זיא דער שלאגין.
דען ווייל איך האב דען קינג פארגשטעלט דאש גנצי יאר.

המן

אלטיר נר וויא שמעקט עש דיר :

מרדכי עונה להמן

565 אוויה אוויה וויא בין איך גלעגין אונ האב זוא גשמאק גושלופין (!) האט מיך איין ביזר חומל גיהומלט. מיין איך איין ביזר טרוים גטרוימט איך ווערע נישט צו הויז גיוועזין בין צו האצי פלאץ אויף דען פעדרן מארק גיוועזין. אונ' האבי איין זאק אלטי פעדרין גיהנדלט איז מיין זאק צו ריסן בין איך היים קומין צו מיין ווייב זיא זאל מיר מיין זאק צו פליקן האט זיא מיר איין גרושין הילצרן שלום עליכם געבין. אונ' האט מיך צו דער שטוב הרויש גשטוסין. זאגט זיא וואו האשטו דען זאק זאג איך ער איזט מיר צו ריסן. זאגט זיא האב דיר איין פעשטלענץ צו דען וויל קום וואש בישטו מיר נישט מיט איין צו ריסן זאק. גיא צו דען ראך פאנג קאריר אדר צום שלט פעגר אונ' לאז דיר דאש לאך צו פליקן. אלזו בלד האב איך עש גימארקט דו עש איזט איין פומפרלה גזירה פר הנדין. גיא איך הרויש אין מיין שטאל שטיהט מיין רוטה קועה אונ אנטפאנגט מיך מיט דען שוואנץ מאכט זיא איין רעברענץ מיט דען לינקן פוס שיטלט זיא 575 לולב מיט דען רעכטן קלאפט זיא אשמנו מיט דען הינטר לייב בלאזט זיא שופר אלזו בלד האב איך גיועהן דו עש איזט בעווייגט הרבי' ניקש גוטץ פר הנדין דרום בעט קינדלך תשובה תפילה צדקה אברהם יצחק יעקב. מיט דען לעדרין תפילן זאק יהושע מיט דען ביר ווידל דוא זאלשט דיא קינדל ישראל אין היילגן לנד פירן. שטיהט אויף טוהט אייערה הילצנה פאנטאפיל אן אונ' לויפט אין אל 580 דיא הורין הייזר בעטעט דען עש איזט איין פומפרלה גזירה פר הנדין משה אהרן שלופט איר זוא שטארק אונ' האט נישט גיהערט וויא מען האט אייערה קינדל פר. קויפט.

הושע וואו בישטו דוא האשט אונש גפירט אין היילגן לנד.

איצינד זינד וויר אין המן זיין הנט.

585 שטיהט אויף במהירה.

אונ זייט מבטל דיא גזירה :

מרדכי הולך ובודק ציצית ואומר ציצה אחת פסולה והולך אצל הבתולות ומבקש בדדיהו

והולך ומכריז מצות והולך ואומר כדברים האלה

דרייא גראשין אום פיץ פאץ.

זאל איך זאגין מצות :

ומברך

ברוך אתה אלה שעפסנת יוצרת.

590 אלי קעלברנה סליחות.

575 במקור פעמיים דען

אלי מיידלך האבין דיטן.

דיא זעלבי טוא איך גערין ניצן.

כשם שנכנס לברית.

המן זאל גין לשם שדים :

מרדכי אומר סליחות עמ' 14
ו ע"ב

מרדכי

595 סלח נא.

קשפר נא.

המן זאל נעמין איין פגירה.

אנשי אמנה אבדו.

המן זאל האבין קיין ראשט נאך קיין רוא.

600 קיין רוא זאל ער האבין.

זיין קאפף זאל מען אב שלאגין.

עש שלאגי אים גאט.

פריא אונ' שפאט.

שפאט אונט פריא.

605 דארט אונ' היא.

פולדר ליושב.

המן זיין קאפף זאל ליגן אין מושב.

ויעבור.

אויף המן איין עבור.

610 ויקרא.

אויף המן איין מקרה.

איין מקרה אובן א(י)ן מקרה אונטין.

איין היפש מיידלה אין דער מיטן.

דאש וועלט איך גערין דריען.

615 אמן :

פומון

אתה חלקי צור לבבי.

המן זאל צור ברעכין איין הנט אונ' איין פוס אונ' איין קניא.

מראש עד הברכיים.

המן זאל האבן ששה חליים.

620 המן דאש שענק איך דיר.

612 במקור אובן אין

דוא זאלשט ווערין איין כפרה פר מיר :
פולדר ליושב וכו' כדלעיל ויעבור ויקרא

פומון אחר

אתה למד דעת.

המן זאל שוויצן דען טודן שוואס.

625 דען טודין שוואס זאל ער שוויצן.

אויף אים זאל קומין דיא היצן.

דיא היצן זאל אויף אים קומן.

ער זאל פר לאמין אונ' פר קרומין.

פולדר ליושב כו'.

630 איך טוא איין מאל אין קעליר גין.

איך זיך איין מאדלי שטין.

איך זאג צו איר.

קום הער ליג דיך צו מיר.

וויל זיא עש גיט טאן.

635 גרייף איך איר דראן.

גרייף זיא אן בויד.

וואר זיא גאר רויך.

ליג איך זיא אויף דען רוקין.

אונ' פאנג אן צו דרוקין :

640 פולדר ליושב וכו'.

חטאנו צורינו.

סלח לנו יצרינו.

אבותי כי בטחו.

וויא איזט מיר גאנגין צו.

645 צו פארכהיים אויף דען מארק.

אנשיל אונ' יאקב האבין קיפה גאר שטארק.

זיא זעהן שטיאן איין היפשה קוא.

וויא גשווינד לויפין זי דערצו.

זיא טעטין זיא פילן אונט אויך גרייפן.

650 איינר שפרעכט ליבר חבר מיר וועלין זיא קויפן.

מיר ווערין קיין קליינן רויח האבין נאר איין שטייפן.

שטייף קומין זיא אין הנדיל אננין.

זיא מעכטין אייבר איין פאר טאליר גיט פון איין אנדר זיין.

דער פויאר גידאכט איך וויל מיך גיט לאנג שפארין.

655 ווייל איך האב פיר צווייא גרין.

גרין זינד זיא אלי צוויין.

דען דיא קוא האט קיין צין.

פר גרושה אלטר קענט זיא גיט מער גין.

ווען זיא דאש העטין גוואושט.

660 העטין זיא גיט גיזעהן נאך דער ברוסט.

זיא האבין צו איר איין גרושין לוסט.

ווייל זיא האטי איין היפשה שפיץ ברוסט.

זיא איזט אונ' ברייט אלז איין טעליר.

דיא קוא איז גיט ווערט איין העליר.

665 גור דען שינדער אין זיין קוך אונ' קעליר.

מיט דען פלאנגין אונ' פלימן.

טואין זיא זיך זער רימן.

זיא שעצין זיא אויף פפונפציג פונט חלב.

אבר מען מאג זיא ווערפין פר דען קלב. |

קלב איז טייטץ איין הונט.

וויא זיא אויף שניידן דיא שלונד.

קאמן זיא צו דען נאביל.

האט דאש קלב וואש זיא האבין גמיינט עש ווער אינצלויט איין גרוש גצאפיל.

איז דאש גיט איין טמאה.

675 אטום ונסרך אין דיא ריאה.

אויך איזט דאש גיט איין מגפה.

דז דיא קועה (!) איזט ווארדן טריפה.

טריפה איזט זיא גיווארין.

קיין חלב הינטן נאך פארין.

680 זיא איזט ניקש נוטץ פון הויט אונ' פון הארין.

דאש פלייש קענין זיא גיט פר קויפן.

יאקב אונ' אנשיל מוזין אוועק לויפן.

איזט דאש גיט איין סחורה.

שחינדיג אונ' מצורע.

685 מצורע אונ' קרעציג.

שחינדיג אונ' אויש זעציג.

דיא ביזה קרנקהייט האט זיא גיהט דער בייא.

אלי טאג איין שטונד דרייא.

אויך איזט זיא ראציג אויש דער נאזין.

690 הינטן אונט פארין טוהט זיא בלאזין.

זיא טונן זיא גשווינד צו הקין אונ' צו בראקין.

אנשיל אונ' יאקב ריישן אויש פר לייז איר לאקין.

- ווען עש גלייך ווער איין אלמנה.
לפניך. 730
איך מאך עש אין דער געכח :
ענינו אברהם.
האט איין גרושה קראם.
מאכט אל דיא מיידלך לאם.
ענינו איצק. 735
זיין זאך איזט זער שפיצג.
מאכט אלי מיידלך וויציג.
ענינו גדלי.
האט איין גרושין אלי.
מאכט אלי מיידלך כלי. 740
ענינו גומפיל.
האט איין גראשין הומפיל.
מאכט דען מיידלך איין גרוש גרומפיל.
ענינו משה.
האט עט וואש גרושה. 745
טוט אלי מיידלך מיט שטוסה.
ענינו מייאר.
האט איין גרוש פאר אייר.
אלז איין טאר פון איין שייאר :
מי שענה לאברהם פוקס הוא יענינו. 750
מי שענה שמואל לעמבורגיר הוא יענינו.
מי שענה שווארץ אייזקל הוא יענינו. |
מי שענה נאטה פוזנר הוא יענינו. עמ' 16
מי שענה שמואל העס הוא יענינו. ז ע"ב
מי שענה הירשיל וועלציר הוא יענינו. 755
מי שענה איצק קראקוויר הוא יענינו. אמן :
מרדכי
חי ומסי.
וויא בייסן מיך דיא פליא.
ממית ומחיה.
עש זאל המן איבל גדייעה : 760

- יאקב שפראך עש זאל מיר נימר גישעהן.
אונ' אנשיל זאגט איך וויל מיך איין אנדר מאל בעשר פאר זעהן.
מיר ווארין צו גשווינד. 695
מיר האבין דריין גקויפט וויא בלינד.
בלינד ווארין מיר מיט דיא אויגן.
דיא קוא ווערט ניקש טויגן.
דאש קלב פלארט אונ מארט.
אונ קאנט נישט גין פון דען זעלבגיין ארט. 700
יאקוב טוט דאש בעשטי דאש ער קונט.
אונ טרייבט דאש קאלב גלייך איין הונט.
ער טוט עש הינטן בייסן.
דאש קלב טוט אין אין מויל שייסן.
איז דאש נאך נישט הלב. 705
וויא עש וואר צו גאנגיין מיט דען קלב.
איין פויארן מוזין זיא ביטן.
ער זאל דאש קלב פירן אויף איין שליטן.
זיא מיינטן וואש צו פר דינן זיך דער לושטיג צו מאכין אויף פורים.
אבר עש ווארין גרושי יסורים. 710
עש גלוסט זיא נישט צו גין צו דער מגילה.
אויך טעטין זיא קיין תפילה.
זכור.
צו מארגין קריגט דער תליון דיא עור.
ער הייטש מיינשטר ווילעם. 715
יאקב אונט אנשיל ווארין בלינד אז בלעם :
אשמנו איז טייטש איין זינד.
דאש העט יוא גיטאן קיין קינד.
צו קויפן איין קועה דיא דא איזט בלינד.
דברנו מיר האבין גירעט. 720
דיא קוא איזט פעט.
אבר היצונדר איזט אלש וועק.
המן זאל מיך אין ארש לעק :
על.
איך גיא גערין מיט דיא מיידלך אין שטאל. 725
חטא.
פיל ליבר אין בעט.
שחטאנו.

מרדכי

נוא וועלין מיר איין ביסלה קינות זינגן.
אש תוקד בקרבי.
המן זאל צו ברעכין איין הנט אונ' איין קניא.
בצאתי ממצרים.

765 המן זאל קריגן חולי מעיים.

סאמט ששה חלאים.
על הידים ועל רגלים :

מרדכי

קינדרלך מיר וועלין זמירות זינגן.
כל מקדש שביעי.

770 איבר המן איין קריעה.

מאדלה היב דיין העמד אויף.
איך וויל מיך ליגן דרויף.
עד שבת בישטו איין מלכה.

775 ליכלה חומל דוא זיא להדליק נר מאך דיא ברכה.
ותכל כל העבודה מאך גוט דיא מלאכה.
להתענג בתענוגים ברבורים כי קודש היא לכם.
שבת איז דיא כלה איין מלכה.
אל תוך בתיכם.

שבת צו נאכט מאכט ער דיא ברכה.

780 בכל מושבותיכם.

זייא גומר דיא מלאכה.

בניכם אויף דיא בנותיכם.

דער עבד אויף דיא שפחה.

השומר שבת.

785 איז דאש ניט איין שפאס.

דער בן אויף דער בת.

צו מנחה אם שבת.

העם אשר נא.

קראצט מיר דען תחת אב.

790 יזכור לפקדו לעק מיר דיא שמועה.

לבל יעבור בם.

המן זאל ווערין לאם.

כאשר נשבעת על מי נח.

המן זאל מען שפאלטין זיין מוח.

795 אמן :

יונה פון פישלוויין.

ברענגט איין זאק פפלווימן.

איך שטעק דען פינגר אין ארש.

המן לעק דען דוימן :

מרדכי

800 קינדרלך מיר וועלין תהילם זעגין במהירה.

אונ' וועלין מבטל זיין דיא גוירה.

למנצח מזמור לדוד :

התוך

מרדכי דוא זאלשט היים גין :

מרדכי

ווער איז דער היים :

התוך

805 איין אלטי גויה :

מרדכי

וואש וויל זיא :

התוך

ליינה טוך :

מרדכי

וויא לאנג :

התוך

אז איין יאטאנג :

מרדכי

810 לאז זיא איין וויילה דרין :

מרדכי

אל בית ה' נלך :

התוך

עשין וועלין מיר קנידלך :

מרדכי

קנידלך וועלין מיר עשן :

התוך

דיא שמועה וועלין מיר מעסין :

מרדכי

815 מעסין וועלין מיר דיא שמועה :

התוך

דאש איזט איין רפואה :

מרדכי

איין רפואה איזט דאש מיר :

התוך

ווען איך זעה איין היפש מיידלה שלאף איך בייא איר :

מרדכי

קינדלך מיר וועלין איין ווינג קדיש זעגין.

820 יתגדל.

המן זאל צו שפרינגן דיא גאל.

ויתקדש.

המן זאל ווערין חרש.

שמיה.

825 המן זאל ווערין ווינד אונ' וויא.

רבא.

דיא קינגן האט קיין חלק לעולם הבא.

על ישראל.

דער קינג זאל האבין אום גליק איבר אל.

830 ועל רבנן.

דאש תליות אויף המן זיין פנים.

ודעסקין באורייתא.

המן זאל קריגן דעש שייסן.

באתרא הדין.

835 המן זאל קריגן דען שחין.

ונאמר אמן.

איין פעשטלענץ אויף המן זיין פנים :

מלכה

התוך דוא גטרייאר דינר מיין.

גיא צו מיין פעטיר מרדכי הריין.

840 אונ' טוא אין פראגין.

וואש דא בטייט דאש וויינן אונ' שרייאן אונ' קלאגין.

דאש קלאגין אונ' ברומין.

דאש איז פר מיין ארין גיקומין :

התוך

מרדכי דא לאזט דיך דיא קינגן ביטן.

845 דוא וואלעשט זיא בריכטן.

וואש בטייט דאש שרייאן אונט ברומן.

דאש זיא הערט אין ארן זומין.

וואש איזט דיר צו גיקומין :

מרדכי עמ' 17
(ח ע"א)

אויא אוויא וויא זאל איך ניט וויינן אונ' שרייאן אונט ברומן.

850 אזו פומפרלה גזירה איזט כל ישראל צו גיקומין.

דער המן דער ביז וויכט.

האט בייא דען קינג אויש גריכט.

דאש אלי יודן זאלין ווערין גשלאכט.

אויך האט ער בייא אים טון ער לאנגן.

855 דאש איך זאל ווערין גהאנגן :

התוך

אלי הוך גיבארני קינגן אייר פעטיר מרדכי לאזט אייך זאגין.

וויא זאל ער ניט וויינן אונ' שרייאן אונט קלאגין.

דו המן דער ביז וויכט.

האט בייא דען קינג אויש גריכט.

860 אונ האט טוהין ער לאנגין.

אלי יודין אונ מרדכי זאלין ווערין גהאנגין.

אונ האט צעהן טויזנט צענטער זילב(ר) טואין ועגין.

אום דיא יודן איר לעבין :

מלכה

התוך דוא גטרייאר דינר מיין.

865 גיא צו מינגם פעטיר מרדכי הריין.

אונ ברענג אים דאש קלייד ער זאל עש אן קליידן.

פיל לייכט מעכט ער בשירמט ווערן פר אלן ליידין :

התך

מרדכי דיא קינגן לאזט דיר זאגין.

דוא זאלשט ניכט וויינן אונ' שרייאן אונ' קלאגין.

870 אונ זאלשט דאש קלייד אן קליידן.
פיל לייכט מעכשטו אונ' אלי יודן בשירמט ווערין פר אלי ליידין :

מרדכי

חייא ברייא וויא איין קלייד איז דאש זאל איך עש נעמין פר איין דלית עש איזט
מיר צו שמאק מיין איך צו שמאל צו איין פאר הוויז איזט עש צו קארץ גיא היין
לאז זיא זיך איר אונטיר העמד מיט פליקן אונ' לאז זיא גין צום קינג הריין.
875 אונ' לאז בעטין פר דיא גנצי יודן גמייין.
דו זיא ווערדן בשירמט פון אירה ביטרה פין :

מלכה להתוך

התוך דוא גטרייא דינר מיין.
גיא צו מיין פעטר מרדכי הריין.
אונ טוא אין דער בייא זאגין.
880 איך בין גיט גרופין ווארדין אין דרייסיג טאגין :

מרדכי

ווארום ער האט גוויש פיל היפשרה הורין אז זיא איזט :

מלכה

וויא זאל איך דען הניין גין אום בגערט.
פיל לייכט מעכט איך גרעכט ווערין מיט דען שווערט.
דרום לאז ער אייגש טאן.
885 אונ' לאז אין דיא שטאט שושון גאן.
אונ זאל פר זמלין קליין אונ גרוש.
אונ' זאל נעמין דיא צעהן גיבאט אין דיא שוס.
אונ זאלין פאסטין אונ בעטין.
אלוז וויל איך פר דען קינג טרעטין.
890 פיל לייכט מעכטן זיא ווערין אב גשיידן פון איר גרושין נעטין.
אמן :

התוך אומר למרדכי את דברי אסתר דברים כהווייתן ואחר כך הולכת המלכה
אצל המלך והמלך מושיט לה השרביט ואומר לה

מלך

אסתר מיין ליבש ווייב.
דוא בישט דאש הערץ אויש מיין לייב :

מרדכי

זיכט אלי הער ער קריגט חשק :

מלך

895 אסתר מיין ליבש ווייב זאג מיר דיין בגער.
וואו צו דוא בישט קומין אלהער :

מלכה עונה

אידלר קינג דאש איזט מיין בגער.
דו איך בין קומן אלהער.
דער קינג אונ המן זאל קומין אויף דיא מאל צייט.
900 דיא איך האב אן ברייט :

משוררים בניגון

עמ' 18
(ח ע"ב) צו דער מאל צייט :

מרדכי

צום פרעסין דו זיא זאלין צו שפרינגן :

ושוהים מעט ואחר כך אומר מלך על הסעודה

אסתר מיין ליבש זאג מיר וואש איז דיין פר לאנגין.
ביו מיין הלב קינגרייך זאלשטו ער לאנגין.
905 זונדרין דאש האב איך פרשווארין.
צו בוואן דען טעמפיל אונ' זיין טארין :

מלכה

אליר אידלר קינג מורגין וויל איך אין זאגין מיין בגער.
נאך וואש איך בין קומין אלהער :

המן הולך ובונה עץ ואומר

צעהן :

מרדכי

910 ווינד אונ וויא זאל דיר גישעהן :

המן

צוואנציק :

מרדכי

דוא זאלשט דער שטיק :

המן

דרייסיג :

מרדכי

ברעך דאש גניק :

המן

פירציג : 915

מרדכי

אויף דיר אלי אום גליק :

(המן)

פופציג אלין הוך איזט דער גלגין ברייט.

פר דען שעלמן מרדכי און זיין לייט :

עד כאן

מלך

שרייבר איך וויש ניט וואש דאש מאכט.

920 דו איך היינט ניט שלאפין קענין איין גנצי נכט :

מרדכי

ער האט גוויש היינט איין גנצי נכט מיט דער מלכה גחומלט.

דרום קען ער ניט שלאפין איבל זאלש אים בקומין :

מלך

שרייבר טוא אין מיין קראנקי בוך זוכין.

פיל לייכט איזט אימנט דער מיר טוט שעלטן אונט פלוצין.

925 דיא ווייל ער האט מיר וואש גוטץ גטאן.

און איך האב אים ניט גיגעבין ויין לון :

וסופר מבקש לימצא ואומר מרדכי

וויא דער גרשר שרייבר זוכט :

סופר

אלטר גר וואו שטיט עש דען וויין מיר :

מרדכי

דיב אין דיא הוויז שטיהט עש. דער גר קאן ניקש לעזין :

סופר

930 אלטיר גר ווארום בין איך דען איין שרייבר :

מרדכי

גר וויא דאש איזט איין קינג זו בישטו איין שרייבר.

אלו ביו אויף איירה לייבר :

סופר למלך

איך האב אין דער קראנקי ניקש אנדרש קענין גפינן.

אלו פון דען שעלמן מרדכי איזט וואש דרינגן.

935 דו צווייא הערין האבן זיך בגעבין.

צו ברענגין דען קינג אום זיין לעבין.

און מרדכי האט דיא זאך קונד גמכט.

דא איזט איין גישעהן איר רעכט :

מלך

האט מאן אים ניקש דא פיר צו רעקומפענץ געבין :

סופר

940 איך וויש ניט ביא מיין לעבין :

מרדכי

יוא בויך ריישן האב איך בקומין. איך וויל דאש זעלבי דען קינג און דיא קינגן

איבר לאשן :

המן דופק אצל הפתח

מלך

שרייבר ווער גוואר.

ווער אזו פריא קלאפט אן מיין טאר :

סופר הולך אצל הפתח

סופר

945 ווער איז דיור מאן.

דער זוא פריא קלאפט אן :

המן פותח את הפתח בעזות ואומ'

המן

המן איזט דיור מאן.

דער זוא פריא קלאפט אן.

איין ניא צייטונג טוא איך ברענגין.

950 מען זאל דען שעלמן מרדכי הענגין :

סופר

המן איז דיור מאן.

ער האט ביא דען קינג וואש צו טאן :

מלך

איזט המן דיור מאן.

לאזט אין שנעל הריין גאן :

סופר

955 המן אריין :

בא המן ואומר

איין גליק זעליגן מארגין.

זאל דען קינג ניט זיין פר בארגין.

אוב זאל האבין קיין זארגין :

מלך

המן וואש איזט דיזר מאן ווערט.

960 דען דער קינג זיין עהר בגערט :

המן מכה על לבו | ואומר
(ט ע"א) דיזר מאן איזט ווערט.

צו רייטן אויף דען קינג זיין בעשטש פערד.

אוב' פר אים אויף רופין אונט אויש שרייאן.

מיט טרומפֿיטן אוב' שעלמייאן.

965 דאש איזט דיזר מאן.

דען דער קינג האט דיא עהר געבין צום לון :

מרדכי

דער גר מיינט זיך זעלבשט :

מלך

המן דוא האשט מיין בשייד.

דוא זאלשט אלזו בלד זיין ברייט.

970 גיא אין מיינם שטאל.

אונטר מיין פערדן אל.

אונ נעם מיין בעשטש פערד.

וויא זיך איין קינג אן טאג זינר קרינוג גיהערט.

אויך דיא קינגליכן קליידר אוב' אויך דען שווערט.

975 אונ טוא עש דען מרדכי'ן געבין.

ווייל ער האט מיך בהלטין ביא מיינם לעבין :

המן בנחת

עש זיינן פיל יודן מרדכי גונט.

אונטר דען שעלמן בין איך גאר ווינג בקאנט :

960 במקור פעמיים דען

מלך

דען מרדכי דער דא זיצט אונטיר מיין טאר.

980 זאלשטו עהרין גאנץ אוב' גאר :

המן

דער מרדכי איזט מיין פייגד.

וויא זאל איך אין ערין היינט :

מלך

המן לאז דיר ניט מער זאגין.

זונשט לאז איך דיר דיין קאפף אב שלאגין :

המן הולך אל מרדכי ומנגן קינה בניגון

985 אך מרדכי שעלמכייא.

דיין קאפף אויף דרייא.

אויך אויף פיר.

ווינד צו מיר אונד וואל צו דיר.

דו דוא האשט זעלכש דער לעבט אן מיר.

990 אלז דיין שרייאן אונט ווייגן.

האט מער גהאלפין אלז מיין זילבר אוב' אידל גשטיגן.

דרום שטיעה אויף פון דער ערד.

אוב' זעצה דיך אויף דאש קינגש זיין פפערד.

ווייל עש דער קינג האט בגעהרט :

מרדכי

995 אוויא אוויא וויא זאל דאש דער קינג ביגערין.

מיר אן צו טאן זולכי ערין.

אויך בין איך צוועלף אונ צוואנציג וואכין אין דיא עשין גזעשין.

אונ האב קיין בישן גיפרעשין.

איך קאן ניט אויף שטין.

1000 אויך ניכט אויף מיין פיסן גין.

זאל איך דען אבר האבין דיוה ערין.

זוא מושטו מיד פוצין אונט שערין.

אוב' מיין לייב קראצין אוב' וואשין.

דו איך ריין ווערדע פון דער אשין :

אמר המן למרדכי בחרי אף

1005 גנב וואו זאלשטו זעלכיש פון מיר ביגערין.

993 אולי צריך לקרוא דעש

איך זאל דיך פוצין אונט שערין.
אזו לנג גיא איך בייא דען קינג אויש אונט איין.
אונ' היצונד זאל איך דיין בלבריר זיין :

מרדכי שחק ואומר

וויא זיך דער גנג שטעלט.

אלו ווען איך אין גיט קענט. 1010

דאש ער איזט שון איין באד קראציר גיוועזין.

היצונד מאכט ער איין גרוש וועזין.

עש טוט אין פר דריסן.

מען זאל אין דער שיסן :

המן

אלטר גר רייט זאג איך דיר : 1015

מרדכי

דר איין ווייל גנג איך וויל דיר איין פסוק זאגין לסוסתי איך האב מיין לעב טאג
פיל שינר פפערט גריטן דאך קיין זעלכש וויא דוא בישט אז דער פסוק גיהט
בהט איין שויבל ודר אונ איין דרין בעזין וסחרת און איין אובין גאביל ויש
אומרי(ם) וסחרת אונ איין איזל גשטאנק :

המן

אלטר גר רייט איין מאל : 1020

מרדכי

דר איין ווייל איך וויל דיר נאך איין פסוק זאגין :

המן

וואש איזט דאש פסוק :

מרדכי

שיינט וואל דו דוא קיין העברער בישט דאש איזט איין פסוק שחורה בישטו
נאך גיט פר שווארצט ווערשטו פר שווארצט ווערין.

אז דער פסוק גיט וויא דיר. 1025

דיין קאפף פר דריא דיר.

היתה איז גווארין למס.

המן ליגט בייא דער גאס.

און זאל שוויצן דען טודן שוואס.

ונאמר אמן. 1030

אלו ביז אויף דיין פנים.

אמן :

המן

אלטיר שעלמע רייט איין מאל :

מרדכי

גנג איזט יוא קיין זאטיל איך ווער מיר איין וואלף רייטן :

המן

אלטיר גר האשטו קיין שפארין. 1035

שטאק דיא נקבה מיט דען שוואנץ הינטן אונ פארין :

מרדכי רוכב על המן והמן מנגן בניגון קינה

אך וויא וויא האבין זיך פערשטן אונ' גראבין פר מיר מוזין נייגן אונט בוקין.

היצונד מוז איך דען שעלמן ליידן אויף מיין רוקין.

אך ווער מיין | פראכט אונ' פראלין גיט גיוועזין.

העט איך פר שפארט דאש וועזין :

עמ' 20
(ט ע"ב)

המן מכריז

דיוור מאן איזט [גייערט].

ווייל אין דער קינג צו ערין ביגעהרט.

עוד פעם דיוור מאן כו' :

סופר

המן דוא זאלשט גין אויף דיא מאל צייט.

וואש דיא קינגן האט ברייט. 1045

דוא ווערשט קריגן אלי לייך :

משוררים

צום עשין :

מרדכי

צום פרעשין :

עיין לעיל דף [. . .]

מלך

אסתר זאג מיר אלהער.

וואש איזט דיין בגער. 1050

מיין הלב קינג רייך.

זאל דיר גשענקט ווערדין גלייך :

השחזור לפי 1041 996

מלכה

אן דאש קינג רייך וויל איך נישט גידענקין.
נור איך ביט דער קינג וואלי מיר מיין לעבין שענקין.

1055

אויך טוא איך מי [..] ביט צו טרויאן.

צו בגערין דער קינג זאל דען טעמפיל בוואן.

נור איך ביטע פיר מיר אונ מיין קינגליכן גשלעכט.

דאש אינא מעכטי ווידר פארין דאש רעכט.

דאש זיא נישט ווערין גשלאכט.

1060

דען איך אונ מיין פאלק זיין נישט אליין פרקויפט ווארדין צו קנעכט.

זונדריין צו ער שלאגין מיט דען שווערט.

דרייצעהן טאג אין מארצי זאל קיינר פון מיין ברידרן נישט ווערין גיזעהן

נאך גהערט.

וויא זאלט איך דען שטיל שווייגן.

ווען מיין פאלק זאלט קומין א[ין] גרושה לידן.

1065

איך ווערדע האפין דער קינג ווערט דאש זעלביגי פריידין :

מלך

ווער איזט דיזר מאן.

דער דיזש פאנגעט אן.

אונ' בגערט זעלכש צו טאן :

מלכה

אלהיר קינג ווירטיג איזט המן דיזר מאן.

1070

דער זעלכיש האט גט[אן].

אונ' צעהן טויזנט צענטנר זילבר האט ער געבין.

אום אל דיא יודן איר לעבין.

אויך האט ער טאן ערלאנגן.

מיין פעטיר מרדכי זאל ווערין גהאנגן.

1075

דאש איזט זיין לון.

ווייל ער האט דען קינג בהלטיין ביין זיין לעבין אונ ביין זיין קרון :

מלך

שרייבר איך וויל דיר וואש זאגין.

פר גרושן צארין קאן איך מיין עשין נישט פר טראגין.

דרום וויל איך איין ווינג ווארטין.

1080

אונ' גיא מיט מיר שפצירן אין מיין גארטין :

1076 השחזור לפי הכתוב באותה השורה לפני-כן

והולכים יחד מלך וסופר והמן הולך אצל המטה לבקש את אסתר ומרדכי דוחף

אותו ואומר

ווארט גנב דוא ווערשט איין אוויר איין הנדלין :

המן

אידלה קינגן איך וויל זיא גיבעטין האבין.

זיא וואלי מיר עש דאש מאל פר טראגין.

איך העט מיך אויך דיזה זאך נישט דער וואגין.

ווען איך העטע גווישט.

1085

דאש דיא קינגן פון יודן שטאם איזט :

סופר

אידלר קינג ער זעה איין ווינג צו ריק.

איין אויגן בליק.

המן טוט זיך מיט דער קינגן רינגן.

פר וואר ער וויל זיא בצווינגן :

1090

המלך קופץ בחרי אף וחרבו שלופה בידו ואומר

המן בייא מיינר קינגן האשטו וועלין שלאפין.

פר וואר מיט דיין לעבין וויל איך דיר שטראפין :

מלך

שרייבר נעם אים בייא זיינה האר.

אונ' הענג אים מיט דיא פיס קפור :

המן בורח ואומר

ווייל איך זעהע עש ביט אום מיר.

מוז א[יך] לויפן צו דער טיר :

1095

סופר והתוך תופשין אותו ומנגנין

מיר האבן אין גיפאנגין.

פר וואר ער זאל ווערין גיהאנגין.

בייא דער קינגן האט ער וועלין שלופין.

מיט זיין לעבין מוז מען אים שטראפין :

1100

סופר

המן האשטו דיא ריד פון דען קינג פר נומין.

דוא מוזט אן גאלגין קומין.

1081 א ו י ר [התיבה נוספה בשוליים במקום כתיבה משובשת שבתוך השורה

1087 ה"ב נוספה בשוליים

אונ' ווען דוא נאך ווא פיל ווילשט געבין.
קאנשטו נישט ווערין ער רעטעט פון דיין לעבין :

המן

- 1105 אך הער שרייבר דוא ליבר ברודר מיין.
לאז מיר דאך דיא זאך גווערט זיין. |
פר דען אידלן קינג וואלשטו מיך לאזין טרעטין.
עמ' 21
(י ע"א) אונ פר מיין שווער ביטר לעבין בעטן :

סופר

- 1110 המן דוא ליבשט ברודר מיין.
דיא זאך זאל דיר אום גווערט זיין.
פר דען אידלן קינג צו טרעטין.
אונ' פר דיין לעבין צו בעטן :

המן כורע לפני המלך ואומר
הוך אונט וואל גערטיר קינג מיין.
זיכט דאך מיינה ביטרה פיין.
1115 מיין צעהן קינדר זאלין ביא איך דינר זיין.
שענקט מיר גור מיין לעבין אליין :

מלך להמן

- המן גיא וועק פון מיר.
אבר איך שט[וש די]ך צו דער טיר.
שרייבר נעם אין אבאכט.
1120 וואש איך האב דיר גישאפט.
נעם אים ביא דיא האר.
אונ הענג אים מיט דיא פיס קפור :

המן

- אך וויא וויא האב איין בשייד פון קינג גהערט.
איך זיך מיין טוד איזט מיר בשערט.
1125 ווייל איך האב וועלין דען שעלמן מרדכי אום דאש לעבן ברענגין.
היצונד מוז איך הענגן.
דרום אויך ליבר ברודר שרייבר מיין.
לאז מיר דאך דיא זאך אום פר ווערט זיין.
פר דיא אידלה הוך גיבארנה קינג צו בעטין.
1130 פיל לייכט קענט איך מיין לעבין ער רעטין :

1118 השחזור לפי 1142

סופר

המן (דוא ליבשט ברודר מיין).
דיא זאך זאל דיר אום גווערט זיין.
פר דיא קינג צו טרעט(ין).
פר דיין לעבין צו בעטין :

המן כורע

- 1135 אלי אידלה גיבארני קינגן מיין.
זיכט דאך מיין ביטרה פיל(ין).
לאזט אייך דונקן איך ווער איין וולד פיגליין.
אונ שענקט מיר דאך מיין לעבין אליין.
מיין געלט אונ' גוט וויל איך גערין געבין.
1140 אום מיין לעבין צו איבר שטרעבין :

מלכה

המן גיא וועק פון מיר.
איך שטוס דיך צו דער טיר.

מרדכי

דוא מושט הענגין גנב :

המן

- אך וויא וויא האב איך איין בשייד פון דער קינגן גהערט.
1145 מיין טוט איזט מיר בשערט.
דאש איך זאל גריכט ווערדן מיט דען שווערט.
אונ' זאל קומין אין דער ערד.
דרום אויך ליבר ברודר מיין.
לאז מיך דאך צו דען שעלמן מרדכי הריין.
1150 איך וויל פר אים טרעטן.
ער זאל פר מיין לעבן בעטין :

סופר

- המן (דוא ליבשט ברודר מיין).
דיא זאך זאל דיר אום גווערט זיין.
פר דען מרדכי צו טרעטין.
1155 אונ פר דיין לעבין צו בעטין :

המן כורע

אך מרדכי זיין דיך דאך דער בארמן איבר מיין וויינן אונ שרייאן.

1131 ההשלמה לפי 1109 ואילך 1152 השחזור לפי 1109 ו-1131

ווייל אין דיא צעהן גבאט שטעהט ווען דיין פיינט פלט זאלשטו זיך ניט פרייאן.
דרום טוא פר דען קינג טרעטין.
אונ' כו' :

מרדכי

הגי מילי.

1160

גשוועלין זאל דיין מילה.

בייא איין ישראל.

אבר בייא איין גוי.

תדרוך מען זאל זיא טרעטין.

גנב איך ווייל פר דיר בעטין :

1165

והולך למלך

קינג לעבין איין אנדרין גנב הענגט מאן אן איין שטריק אונ' אים לאז הענגן
אן איין קעטין דער מיט אז ער גיט הרוגט פאלט אונט טוט זיך שאדין | איין
אנדרין הענגט מאן בייא דען (קאפף) אים בייא דיא פיס :

עמ' 22
(י ע"ב)

ואומר (להמן)

גיא היין איך האב דיר דען גלגין אויש גריכט :

המן

אך אונט וויא וואש ווערין פערשטן אונ גראבין זאגין.

1170

ווען מען ווירט המן דען קאפף אב שלאגין.

אונ וויא ווירט דער שעלמע מרדכי לאכין.

ווען מאן ווירט מיין קאפף אב ברעכין.

אויה לי :

אך אונט וויא וויא האב איך מיך מיט שינן קליידרן טואין בדעקין.

1175

אבר היצונד מוז איך מיין הלז אוש שטרעקין.

וויא בין איך גאנגין בייא דען קינג אויש אונט איין.

היצונד מוז איך איין גלגין צירר זיין.

אויה לי :

איר הערין טוט מיך זעלבר צום עקסעמפל אן שוואן.

1180

איך האב זעלבר אויף מיר דען גלגין טואין בוואן.

עש פפלעגט אבר אפט זוא צו זיין.

איין גראבט דיא גרוב אונ פעלט דריין :

המן

אך אונט וויא וויא מוז איך פון דיא וועלט שיידן.

אונ דער צו גרושה שמערצן ליידן.

1185

דרום אי מאן מיך ווירט אן גאלגין הענגין.

ווייל איך פאר הער מיין זינד בקענין פר מיין ליבן גאט צו ברענגין :

המן

אך אונט וויא וויא איזט מיר ליידר דער גאנגין.

אן מיין אייגן גאלגין זאל איך ווערדן גהאנגן.

אך איזט גיט איין יאמר אונ' גרושה נוט.

1190

אז איך מוז ליידן דען ביטרן טוט.

אויה לי :

דרום זאל איט ווידר זיין קינד שטראפין.

דז עש אויף קיין אנדרין טוט זאל האפין.

ווייל איך האב אויף מרדכי זיין טוט גיווארט.

1195

בין איך זעלבר אין דיא גרובין פר שארט.

דאש איזט מיר אלש איבר דען שעלמן מרדכי הער קומין.

איך וועלט דז אין דער טייבל העט לענגשטן גנומין.

זוא ווער איך ליידר גיט אן גלגין גיקומין.

דרום זאל קיינר מיט דען יודן אן פאנגין.

1200

דען עש איזט נאך קיינם וואל אויש גיגאנגין.

מען זאל זיך פרלאזין אויף גאט.

דער אליש ערשאפין האט :

דען גאט אין הימל האט עש גיט וועלין האבן.

דז מרדכי זיין פלייש זאלין עשין דיא ראבין.

1205

גון ווייל מרדכי איזט איין פרומר מאן.

מוז איך אן גלגין גאן.

איך האב גימיינט איך העטי עש גוט גמאכט.

ערשט האב איכש גיט גנומין אין אב אכט.

איך האב גימיינט דען יודן מרדכי אום זי(י)ן לעבן ברענגין.

1210

ערשט מוז איך זעלבר הענגין.

דרום נעם זיך עקסעמפל אידר מאן.

אז מען זיך ניכט אויף זיין האפרט פר לאזין קאן.

דען העטי איך מיך גיט אויף מיין האפרט פר לאשן.

1215

זוא ווער מיין בלוט גיט ווארדן פר גאשן.

איך האב אימר בייא דען קינג טאן פראנגן.

דרום איזט עש מיר זוא דער גאנגין.

דז איך מוז ווערין גהאנגין. |

איך פלעג אימר צו גין שפאצירן.

אבר היצונד מוז איך דען גלגין צירן :

איך בין ביא דען קינג גיוועזין אין זיין ראט.

היצונד האב איך פרדינט דען טוט.

איך פלעג צו גין אויש אונט איין.

היצונד זאל איך גלגין צירר זיין.

אויב לי :

1225

אך אונט וויא מיט הערין אונ' פערשטן אונ' גראבין האבין איך טון שפייזן.

היצונד ווערין דיא ראבין אונ' דיא פיגל אויף מיר היין אונט (הער) ווידר רייזן.

וויא האב איך טון עשין אונ' טרינקן.

היצונד מוז איך צו דער ערד זינקן.

אך וויא וויא האב איך מיך גהלטין זוא פייין.

היצונד איז דער גלגין מיין טרוסט אליין :

אך וויא ווער איך מיין ליבן גאט גהורום גיוועזין.

ווער איך היצונד ווארין גנעזין.

פירשטן אונ' גראבין האבין זיך פר מיר טון נייגן אונ' בוקין.

היצונד ווערין דיא ראבין עשין דאש פלייש פון מיין רוקין.

אויב לי :

1235

דרום איר הערין טוט גידענקין.

וואש איינר דען יודן טוט גאט ווערטש אים ניט שענקן.

איך האבי דען גלגין פופציג אלין הוך גיבויאט.

מיר זעלבר צו מיינר הויט.

איך האב גמיינט איך העטי וואל גיטאן.

היצונד מוז איך זעלבר דראן.

דרום זאל זיך איין יעדער מענש פאר זעהן.

דז עש אים ניט זאל גישעהן.

אונ' אים בעשר ער געהן :

1245

אך וויא איבר דיוה שטונדן.

אז איך בין ביא דער קינגן ווערדין איין גיפונדין.

אך וויא איבר דיא צייט.

אז איך בין צום גלגין ברייט.

עש קומט אבר אלש איבר דיא הורריא איין הער.

1250

דז איך בין גיקומין אום מיין עהר.

דאש האט מיך דער גבראכט.

ווייל איך האבי דיא זאך ניט בעשר בדאכט :

אך שרייבר האשטו פאר הערא ניט הערין מעלדן.

פון שמשון דען שטארקין העלדן.

1255

דאש טוט מאן אויך וואל ווישן.

דז ער האט מיט זיין הענדן איין ליבן צו ריסן.

לעצליך האט ער מיט דיא הורין אן גיפונגין.

פר וואר איבל איזט עש אין דער גאנגין.

דען דיא הור האט אים איבר וואונדן אונ' איבר רעט.

1260

אין אירן בעט.

אונ' האט אים זיין האר אב גשאריין.

דא דורך האט ער זיין שטארק פר לארין.

זיינה פייגדה האבין אין זיין אויגן אויש גשטאכין.

אבר אויף דער לעצט האט ער זיך נאך אן אין גראכין.

1265

זיא האבין אין גבונדין מיט שטארקי שטריק.

ער האט זיא אבר צו ריסן אין איין אויגן בליק. |

עמ' 24
(יא ע"ב)

ווייל ער האט גאט אן גרופין.

אוש זייג(י) ניטן האט ער אין גהאלפן.

איין שטונד פר זיין טוד האט ער אים דיא שטערקי גגעבין.

1270

דז ער האט פיל טויזנט פון דיא פייגדע (גבראכט) אום אירן לעבין :

אויך דער קינג מנשה האט אלש ביז גיטאן ווידר גאט.

האט גימיינט עש ווערט אים גין פארט.

אבר בלד האט גאט דען קינג אשור גזנט.

אונ' אים גיאגט אויש זיין לנד.

1275

ער האט אל זיין אב געטיר אן גרופין.

אבר עש האט אים קיינר קענין העלפין.

אבר וויא ער רופט אן דען לעבנדיגן גאט.

וויא בלד ער אין גהאלפין האט :

אויך דער קינג חזקי' וויא ער לאג אויף זיין טוט בעט קרנץ.

1280

וואר אים זער באנג.

דא זענדעט ער בהענד נאך דען פראפעטין ישעי' ער וואלט מאכין

זיין טעסטמענט.

ער האט גמיינט עש גיט מיט אים אויף איין ענד.
וויא אים דער פראפעט ער מאנט.

1285 קערט ער זיך צו דער וואנט.

אונ' רופט דען ליבן גאט.

דער אין בלד גהאלפין האט.

זיין גבעט האט ער גהערט.

אונ' זיין יאר פר מערט :

1290 אויך האב איך הערין זאגין.

וויא פרעה האט דיא קינדער ישראל טואין פלאגין.

זיא האבן מוזין טאן שווערי ארבייט.

אבר דער נאך איזטש אים ווארין ליד.

לעצליך האט ער זיא נאך הרטיר טואן שטראפין.

1295 אונ' האט אירה קינדער אין וושיר גיווארפין.

דער נאך האט עש אין זעלבר בטראפין.

גאט האט מאזיש אונד אהרן צו אים גשיקט.

האט ער מוזין זיין אונטיר דריקט.

דער נאך אויף דען מער האט ער גיבעטין.

1300 גאט האט אים גהאלפין אויש זיין נעטין.

גאט האט אים לאזין בלייבן.

דז ער קענטי דיא וואונדר בשרייבן :

אויך זעה איך וואל גאט האט מיר מיינה זינד פאר בהלטיין.

ווייל איך האב דיא צעהן גיבאט ניט גהלטיין.

1305 ווידר דיא זעלבן האב איך טון וואלטיין.

אנכי האב איך ניט פר נומין.

דרום בין איך אום מיין לעבין גיקומין.

אויך לא תשא האב איך ניט טואין הערין.

נאר אימר פלש שווערין.

1310 דרום וויל מיך גאט אויך ניט הערין.

ווייל איך האב דען שבת טון פרשטערן.

כבד את אביך האב איך ניט אין אכט גנומין.

דרום בין איך אום מיין לעבן גיקומין.

אויך לא תרצח גאטש ווארט.

1315 ווייל איך האב דער שלאגין אונד דער מארט.

דעשט הלבין איזט דער גלגין מיין ארט.

אויך לא תנאף ווייל איך האב הורריא גטריבן.

דעשט וועגין בין איך ניט לעבין גבליבן.

עמ' 25
(יב ע"א)

אויך לא תגנוב ווייל איך האב טון רויבן אונד שטעלין.

1320 דעשט וועגין קען איך דען גאלגין ניט פעלין.

אויך דיא אנדרין גבאט האב איך פראכט.

דעשט וועגין איזט דער גאלגין מיין רעכט :

דרום שרייבר ליבשטר ברודר מיין.

לאז מיך דאך דיא זאך אום פר ווערט זיין.

1325 איך וויל פר דען קינג טרעטין.

אונד פר מיין לעבין בעטין :

סופר

דיא זאך זאל דיר ניט גיווערט זיין.

צו גין צו דען קינג הנגין :

והולך המן למלך ולאסתר ולמרדכי לבקש עוד פעם ואומרים הכל כמו למעלה עיין דף י'

מרדכי

גנב איך וויל דייגער גידענקין.

1330 אז מאן דיר ווירט הענגן.

ווען מען ווירט דייין גניק צו ברעכין.

ווער איך זער לאכין :

המן

מרדכי וויא טושטו מייגער שפאטין אונד לאכין.

מען זאגט יוא ווען דאש נאכברן הויז ברענט זאל מען זיך ניט פרייאן

דער זאכין.

1335 איך וויל דיר איין <אייד> שווערין.

דיא יודן ביז צו טון וויל איך נימר מער ביגערין :

מרדכי

איך ווייש אן דעם וואל :

(המן)

אך אונט וויא האב איך מיר עט וואש פאר גנומין.

איך האב גימיינט דיא יודן צו בקומין.

1340 עש האט אבר מער גהאלפין איר שרייאן אונט ווייגן.

אלז מיין גאלד אונד אידל גשטייגן.

האבין איר הערין ניט הערין פון דען קינג נבוכדנצר לעזין.

וויא איין שטארקיר קינג ער איז גיוועזין.

1335 אייד חסר במקור

- 1345 זוא בלד ער האט זיך זיין הערליכקייט איבר נומין.
איזט ער אום זיין לעבין גיקומין.
צו גאט דען אלמעכטיגן האט ער זיך וואלין גלייכן.
אבר גאט האט אן אין גיטאן איין גרושין צייכן.
זיבן יאר איזט ער הרום גלאפין אלז איין ווילד טיר אונ' האט געשין גראז.
איז גלאפין גלייך אלז איין האז.
1350 אויך האט ער ניט הערין זאגין.
וויא דער באלטשעטצער האט דאש גפעט אויש דען טעמפיל טואין הער פאר
טראגין.
אונ' האט דרויש גטרונקין.
אין איינר נכט איזט ער ווארין פר זונקין.
אלז איזט עש מיר אויך גיגאנגין.
1355 ווייל איך האב דיא יודן וואלין פאנגין.
אונ' היצונד ווער איך גהאנגין :
דרום שרייבר ליבר ברודר מיין.
לאז דאך מיין ווייב אונ קינד צו מיר הריין.
לאז מיך זיא נאך איין מאל זעהן.
1360 איהע מיר מיין רעכט ווערט גישעהן :
סופר
עמ' 26
(יב ע"ב)
דיא זאך זאל דיר גיווערט זיין.
צו גין צו דיין ווייב אונ קינדער הניין.
צו קלאגין דיינה פיין :
המן
הערץ ליבשטש ווייב.
1365 וויא מוז איך שידן פון איין זוא שניא וויישן לייב.
אך אונט וויא האב איך זעלין גידענקין.
מען ווערט מיר מיין לעבין ניט שענקן.
עש איזט מיר לייד דו דוא זאלשט צו זעהן.
ווען מיר ווערט מיין רעכט גישעהן.
דרום בלייב אין גאטש נאמין צו הוין.
1370 אונ גיא ניט הרויש.
דאש וויל איך דיר נאך בפעלין וואש.
איך וויל האבן מיין פלייש צו בגראבן.
דו עש ניט עשין דיא ראבין.
1375 דרום שרייבר ליבר ברודר מיין.

- לאז דיז מיין ווייב אונ' קינד בפולין זיין.
אונ' מאכי וואש דוא האשט צו מאכין.
דער שעלמע מרדכי זאל מיינר ניט לענגר לאכין.
שרייבר ווייל עש ניט אנדרש קאן גזיין.
1380 זינג מיר דאך איין היפש לידליין.
איך וויל נאך איין מאל לושטיג זיין :
משוררים
אך וויא איזט המן גוועזן איין מאן.
ער האט זיין לעב טאג קיין גוטץ גיטאן.
וויא איזט ער גיוועזן זוא שין.
1385 אונ האט אויך גיגעשין חזיר מיט קרין.
וויא איזט ער גיוועזן זוא קלוג.
ער טרינקט גערין נסך אויש דען קרוג.
וויא איזט ער גיוועזן זוא בעט.
ער האט גערין גשלאפין ביא דען הורין אין בעט :
מלך
שרייבר דוא האשט מיין גיבאט פר נומין.
1390 דוא זאלשט דער זאך נאך קומין.
איך טוא דיר נאך איין מאל זאגין.
דוא זאלשט אין זיין קאפף בלד אב שלאגין :
סופר
המן קום מיט מיר.
1395 איך וויל דיר פירן צו דער טיר :
המן
וואו הינ צו איין היפשה הור :
סופר
אן גאלגין מוזטו הענגין.
ווייל דוא האשט וואלין דיא יודן אום דאש לעבין ברענגין :
ומכים את ראשו
וואמר מרדכי
כשם שנכנס לברית.
1400 כן יכנס לשם שדים.
אמן :

ב. אחשורוש שפיל

אחשורוש-שפיל ב' (אש"ב)
דפוס משנת תס"ח / 1708

טקסט זה קרוב ביותר לזה של אש"א (מס' א' שלעיל), אך עם זאת אפשר למצוא הבדלים ניכרים בין השניים הן בניסוח הן בסדר הדברים. זאת ועוד, מרובים למדי הקטעים המופיעים באחד וחסרים באחר, ומשום כך מצאתי לנכון להביא את שני הטקסטים בנפרד ולא להסמיכם זה לזה ולציין את ההבדלים ביניהם בהערות לטקסט, דבר שהיה מקשה עלינו את שחזור הטקסט האחר. ברשימה שבסוף המחזה (עמ' 253 ואילך) צוינו המקבילות וההבדלים שבין שני הטקסטים. הטקסט מובא כאן על-פי הכרך השלישי של שידט, עמ' 202—225. לדברי שודט נהגו להציג את המחזה בפורים בפראנקפורט על נהר מיין. הפרנסים אסרו את ההצגות, ואף ציוו לשרוף את עותקי הנוסח המודפס משנת 1708, שהיה כבר גدير בזמן חיבור ספרו של שודט*. בשער של הספר, כפי שהועתק אצל שודט, לא צוין מקום ההדפסה. גם שודט אינו אומר בבירור, אם אכן המדובר בספר שנדפס בפראנקפורט גופה, אבל כך שיער שטיינשניידר**, ומשום אישור לכך אפשר למצוא גם בשער של 'דאש שפיל פון מרדכי אונ' אסתר' (להלן, מס' ג'). עד כה לא נתגלה אף עותק אחד של מהדורה זו, והטקסט שהועתק בספרו של שודט הוא השריד היחיד ממנו. כדי לא לפגוע בטעם הטוב, לא צירף שודט לטקסט הזה תעתיק גרמני, כפי שעשה לטקסט של 'מכירות יוסף' (להלן, מס' ו').

מתעורר הרושם, כי העתקתו של שודט היא מדויקת, אף שייתכן, שפה ושם נפלו שגיאות דפוס. בחלקן צוינו והשיאות בגוף הטקסט בסימן-קריאה בין סוגריים מזווים ובחלקן תוקנו באמצעות סוגריים מזווים; במקרה הצורך נוספה הערה על כך. המלים העבריות המופיעות בטקסט זה כתיבן משובש. רק במקרים בודדים מצאנו לנכון להעיר על כך בסימן-קריאה כנהוג.

הטקסט מובא אצל שודט ברציפות, בלי לשים לב לחריזה. כאן נדפס הטקסט לפי שורות מתחרזות (חוץ מן הקטעים שאינם מתחרזים) ולפי סטרופות בכל מקום שהסטרופות הובלטו בטקסט. בספרו של שודט נשמר הנוהג המקובל בדפוס יידיש להדפיס את הוראות-הבימוי באותיות מרובעות, ואילו את הטקסט גופו — באותיות רגילות של טקסטים ביידיש. במהדורתנו נדפסו הוראות-הבימוי באותיות קטנות. נשמר בה הפיסוק הרגיל שבהעתקתו של שודט, כלומר, נקודה בסופה של שורה מתחרזת ונקודתיים בסוף דיבור וסטרופה. הסטיות המעטות מנוהג זה

ובא המן ואומר

איך בין גיוועזין אויף יענה וועלט.

אונ' האב גיוועהן היפשה מיידלך אונ פיל געלט :

(מרדכי)

גנב ווארום האשטו זיא ניט גנומין :

(המן)

1405 מאן האט מיך ניט לאזין דער צו קומין.

אויך דיא ווייבר.

האבין מיך ניט וועלין לאזין גרייפן אן איר לייבר :

(כולם)

נון וועלין מיר עש לאזין אויש זיין.

מיר מוזין האבין געלט צו טרינקן וויין.

1410 ווען מיר נור דאש טואין זוא קומין מיר אין הייליגן לנד אריין.

אמן :

סליק

* שודט, כרך שני, ספר שישי, פרק 35, עמ' 316.
** קטלוג בודליאנה, מס' 3404; פורים, עמ' 86.